

רעז"י

מסורת הש"ס

רבי אליעזר פרק תשיעי נדרים

ר"ז מו.

עין משפט
נר מצוה

יא א מיי פ"ו מנהל
שטענדיג אלץ א סמך
לאזן רמז טושע"ע י"ד
ומזן רעו סעף ג וס'
רמז סעף א'
יב ב מיי פ"ח מהל'
דערס הלכה ו סמך
לאזן רמז טושע"ע י"ד
ומזן רעט סעף א'
יג ג מיי שם פ"ד הלכה
יא סמך שם טושע"ע שם
ווע"ש
יד ד מיי שם פ"ח הלז'
סמך שם טושע"ע י"ד
סמזן רעב סעף א'
ומזן מ' מיי פ"ו מנהלס
הלכה א'
שטענדיג אלץ א סמך
סמך לאזן רמז טושע"ע י"ד
סמזן רמז סעף ו
טו ה מיי פ"ח מהל'
דערס הלכה ג סמך
שם טושע"ע י"ד ס' רעב
סעף:

מוסף רע"י

פוּתַחֲחִין בִּימֵים טוֹבִים
 וּבְרִבְבוֹתָהֶם שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים
 וְיֹאמַר לִי יוֹמֹת הַשָּׁנָה
 פּוֹתַחֲחִין לִי מִרְעֵת כֶּךָ, כְּלוֹם
 נִדְרָה עָלַי דַּעַת הַלְשֹׁנֶת
 שְׂמֻתוֹת מִיֹּד מִיֹּד טוֹבִים, אֲלֵךְ
 אֲמַר לֹאֹ הוֹמֵר (עֲשֵׂי)
 בְּרִאשׁוֹנָה הַיּוֹד
 אֲמִירִים. בִּדְרָל עַל כְּאוֹמֵרִים
 אֲמִירִים, אֲתוֹרֵן הַיּוֹמִים,
 שְׂמֻתוֹת וְיֵעֵץ (שֶׁשׁ), הוֹדֵר
 כִּדְלוֹ. וְעוֹר מִתְחַנֵּן (הוֹדֵר)
 קוֹבֵם עִין שְׁאֵנִי טוֹבֵם.
 כִּשְׁקֵטָה יֵאָדַע עֵין שְׁטוֹם.
 טוֹטֵם (בְּרִבּוֹתָהֶם), הִדְלָא
 הַרְפוּרִי. שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים
 מִקּוֹם (עֲשֵׂי בִּי), הַדְּרִי
 בְּכוֹרֵיכֶם, שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים
 מִתְחַנֵּן טוֹבֵם, אֲרַע עַל
 הַיּוֹדִי (שֶׁשׁ), הַנִּדְרָה
 וְיֵעֵץ מִכְּבוֹרֵי (שֶׁשׁ), הַנִּדְרָה
 יִרְמ' בְּכָל הַבְּצִילִים.
 קִדְשֵׁנִי דַר שְׂחֹמֵר מִקְדָּשׁ
 הוֹמֵר טוֹב (שֶׁשׁ), הַדְּרִי
 שִׂימָדָר שְׂבֻרָה, כִּלְכַל
 אֶחָד אֶחָד, אֵין מִמֶּנֶּה
 וּבְעִינֵי חֲתוּן חוֹן עַל פִּקְדוֹן
 שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים שְׂמֻתוֹת
 שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים, אֲלֵךְ
 אֲמִירִים שָׁלַח נָדָר אֱלֹהִים, דַּעַת
 שְׂמֻתוֹת שְׂמֻתוֹת אֱלֹהִים לֹא
 הַדְּרִי (קִדְשֵׁנִי מִדְּ), אֲלֵךְ
 שְׂמֻתוֹת אֱלֹהִים, אֲלֵךְ
 דַּעַת, עַל כִּי לֹא אֲלֵךְ
 קִדְשֵׁנִי (עֲשֵׂי 19).

פי' הרא"ש (המשך)

חייב על כל אחד קרנן עד
שחמד בשטות לכל אחד
אמר אבל רבנן קאמרין א
אמר בשטות לא כל ולא
כל הוה פטרא וחייב
לא אחד ואמר ויהוה דרין
הכא אם אחד לא ולא
לא כל אחד הוה נדר צפני
עמל: גמ' הא מני ר"ש
הא. דפרשיות צמנתי:
ותרבויל ור' דאנו ר' א
אין יסן וצבל סופרי קא
פריך אמר הוצרך לומר
שחין יסן חמא למעיים
סופרי טוב לבל ואפי' לא
יכו לא טובים ולא רעים
אמר רבא לא יאמר אדם

ה' מותר בהם ועוד מפני
אשתו: מה ראתה אמן
יה' בוש לומר שאינו חושש
אל. בגמרא פריך מעשה
דרך התנא להביא מעשה
סביר כיון שיכולין ליפותה

מתני' פוסחין צימים עובים. שאומרים לו אילו היית יודע שאסור להטעור בשבת היית נודר אי אמר לאו ממירין אותו: שכל נדר שהותר מכללו הותר כולו. ילפינן לה צירושלמי^א מדכתיב: וכל היוצא מפיו יעשה [במדרג] דמשמע דוקא בשכילוי קיים: כיצד אמר קונם שאיני נהנה ללכנס הותר אחד מהן הותרו כולן. למד במשנה ולמד במעמך דכא"י צ"ל דנדר^ב (עליו מ.)

שאני נהנה לזה ולזה. אוקי לה התם כגון שתלצן זה בזה ומש"ה הותר הראשון והותר כולו שכולן היו תלויין בראשון: הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין. שהראשונים אינם תלויין בו: שאני נהנה לזה קרבן ולזה קרבן לריינין פסח לכל אחד. דכל חד וחד הוי נדר בצפוי נפשיה: גב' מאן פסח. דמדקמני לזה קרבן ולזה קרבן

קרבן צדיק פאר
ונגס יין שאני טועם
רו לו והלא המיושן
במיושן ולא במיושן
ל היין קונגס בצל
רע ללב אמרו לו
הותר בכופרי ולא
אלא בכל הבצלים
ר"מ בכל הבצלים:
האחרון מותר וכולן
ר"מ רבא ר"ש היא
ענה לכל אחד ואחד:
גוי ותיפוק ליה דאין
יד יפה קתני: קונגס
צל וכו': ותיפוק ליה
א ועוד יפה קתני:
כבוד עצמו ובכבוד
היית יודע שלמחר
א ווסתו של פלוני
בנותך יהו אומרין
ש ואמר אילו הייתי
א את פלונית כעורה
יא ארוכה מותר בה
לבנה קצרה ונעשת
מבת אחותו הנייה
עמאל בני מזן נדרת
ה ר' ישמעאל ואמר
מת ר' ישמעאל היו
ל על ר' ישמעאל
על שאול בכינה:
ר' ישמעאל אומר
קצרה ונעשת ארוכה
ישמעאל ייפיה וכו'
תנא
נאם. דבכי האז גוונא לא שרי לפי שאינו כחולה נדרו דדבר
שהנדר טעות ואינו כריך היתר חסם: **גב' מעשה** לספור. היאך מצא
נמר הכי קתני מעשה שהמיר ר' ישמעאל: **ספורי** מיהארא וספי
אופ"ה לא קי"ל כוותיה אלא כרבנן דלא שרו אלא בנמאחא נאה:

מפני שהם רעים: ומשני הלא ועוד קאמור. חלף מפני שאינם רעים ומהא עומא לתת
 שכן יפיו: חבני' פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו. כגון אם מדר לגרס
 הדרגש. אם אף שחלף בן עורר דבר ומלאה שפוטם את בניו ולא מיישקין שום יסור
 כבדנו בניו: אלא שחידו מביקור. שפוטם חסד דרמה לזנו: ומעשה בן ישי
 לקמור: וכן הוא אומר בגות ישראל על (י"ל אף) שאול כנייה: גמ' מעשה לתהור.
 לקמור מה שאמר מעיקרה וקאמור דוקא שהינם כעורו ויפוס: והתורה ר' ישמעאל.
 לא כיהם כעורו מעיקרה:

מתני' אופן הימים. ימים טובים ושבתות שבהן נמנע וסאך ימות השנה אסור: הוטר הראשון הוטר לכולן. כדאוקימנא בפ' ד' נדרים^א שמלחן כולן בראשון: אמר שאיני כנסה לזה קרבן ולזה קרבן לריבין פסח לכל אחד ואחד. אע"פ שאמר כל טענותיו בתוך כדי דיבור: גב' אמר רבא. ממנני דמטוי חלוק בין היכא דאמר יכולם להיכא דאמר לזה קרבן ולזה קרבן: ר"ש היא דאמר^ב עד שיאמר [שצועה] לכל אחד ואחד. דתמן במסכת שצועות^ג היו חמשה מוצעין אותו וכו' ר"ש אומר לעולם אינו חייב עד שיאמר לכל אחד ואחד שצועה לא שצועה צבולן לשקר אצל אחר שצועה לא לך ולא לך אינו חייב אלא אחת להכי נמי מתני'

היכא דלומר קונס שאיני נהנה
לכוללם והוטר בלחד הוטר בזכין:
וסיפוק לי דלין רע. אמאי קא
מהדר תנא דהיכא דלמרו לו והלא
המיושן יפה למעיים דלא הוי נדר
דמשמע דוקא יפה דלי לא היינא
רע ולא יפה לא הוטר ומיפוק ליה דלא
הוי נדר דלינו רע וה"ל נדר בטעות:
ועוד יפה קסני. והכי נמי גבי אשה
(א) זו לא מפני שהיא כעורה ונעשת
יפה אח"כ או שחורה ונעשת
לבנה אלא נאה ולבנה מעיקרא:
מתני' ויפיוס. שקטעו והלבישוה
ונרצית יפה: גמ' מעשה אסור.
דרישא קמיא אל היא נאה מעיקרא (א) הוי
נדר בטעות אבל אם נעשת נאה ע"י
קישוט כגון הך דר' ישמעאל ה"ל גולד
ואין פותחין בגולד והדר קא מפיק
מעשה (הוא) אפי' היכא דנעשת נאה
ע"י קישוט פותחין לו: אסורי מיחסרה
והכי קסני. רבי ישמעאל אומר
אפי' כעורה ונעשת נאה ע"י קישוט
אינו נדר ופותחין לו ומעשה נמי וכו':

בנות גרושות הן מה ^אראתה אמן של אלו להתגן
יודע שכן לא הייתי נודר ה"ז מותר: ^בקונם שאני נזיר
והרי היא נאה שחורה והרי היא לבנה קצרה והרי
לא מפני שהיא כעורה ונעשת נאה שחורה ונעשה
ארוכה ואלא שהנדר טעות ומעשה באחד שנדר
והכניסוה לבית ר' ישמעאל ויפיה אמר לו ר' ישי
אמר לו לאו והתירה ר' ישמעאל באותה שעה בן
בנות ישראל נאות הן אלא שהעניות מנוולתן וכי
בנות ישראל נושאות קינה ואומרות בנות ישראל
בכינה וכן הוא אומר בשאול ^גבנות ישראל ^ד
גמ' מעשה לסתור חסורי מחסרא והכי קתני
אפילו כעורה ונעשת נאה שחורה ונעשת לבנה
מעשה באחד שנדר מבית אחותו והכניסוה לבית

וְלֹא יִשְׁיֵי שֶׁשָּׂקָר מִמּוֹךְ הַנְּשׂוּהָ: לֹא מִפְּנֵי שִׂיּא דְּכַעֲרָה וְנִעְשָׂה כְּדַפְרִישִׁית לְעִיל [סָה: ד"ה מֵתָה] וְאִפְּלִילוּ בַּפְתָּחָא נִמְי לֹא שָׂרִי דְּנוּלֵד הוּא אִם מַעֲשֵׂה לְסִמּוֹר דְּבִרְיוּ דְּמַעֲיָקְרָא קִמְנִי דְּכַעֲרָה וְנִעְשָׂה נָהָה אֲסוֹר קִסְנִי. אִפִּי כַּעֲרָה וְנִעְשִׂית נָהָה דְּסָ"ל דְּפוֹתָחִין בְּנוּלֵד וְעֻבֵּד נִמְי עוֹבֵד

תוספות

[illegible]

וּמִיִּסְפֵּר לְדַעְלוֹס וַחֲסִידֵי זֶה אִם אֵין זֶה בְּנֵי שְׁעָר רֶאשׁוֹ וְנִסְפָּא מִיֵּינֵה דְלֹא יַעֲשֶׂר יוֹדֵי נִדְחֵי תַּעֲרִיבֵי דְמַסְרֵינִי דְבִמְרֵי מִינֵה [מִינֵה] מַעֲרִיבֵי וְעַרְבֵינִי מִן חֵן קֹלָה וְעַתְשֵׁינִי שֶׁכֵּן שֶׁ יֵד אֶל גִּטְרֵינִי מַעֲרִיבֵי אֵלֶּה לְעֵינֵי אֲנִי דְמַעֲבִי בְּקִלָּה וְאִם חֵן קֹלָה מַעֲרִיבֵי הַחֵיבוֹ דְּמִינֵה מַעֲרִיבֵי אֵלֶּה מִיֵּינֵה דְשֶׁכֵּן [שֶׁכֵּן] עֲרִיבֵי: פֻּרְחֵינִי דְאֲדֵרִי בְּרִימֵי מִשְׁבֵּי. מִמֵּי גְּלֹסִים יוֹסֵם אֲחֵרִים לֵן אֵילוֹ תִּירֵי אִם יִדְעֵי שֶׁכֵּינִים שְׂנֵאוֹת מִינֵה טוֹבִים מִי אֵינִי מִינֵה: וְעוֹ: שְׂאִינִי הַנֶּה דְּלוֹה וְלוֹה. לְעֵיל פִּקֵּן אֲרַבְשֵׁי מִדְרֵי (ד' טו:) אֲחִיקוֹנֵמָה דְמִלָּן לֵן דְּנִדְחֵי לֵן לְחֹרֵה הַכְּלָסִי וְחֹרֵב לֵן דְמִלָּן יֵן דְּחֹרֵב חֲפִיץ אֵלֶּה הַחֲסִידִים מִלָּן יֵן דְּשֶׁכֵּן יֵן: לְדִקִּי דְלֹאֵה הִכְרֵן לֵן חֲלֵל וְלֵן חֵלֵל דֵּן חֵלֵל דֵּן חֲפִיץ עֲמָלֹו וְלֵן מַנְשֵׁל דֵּן חֵלֵל חֲפִיץ